
[2008-26-RE](#)

CAUSA 2008-26-RE

Número de registre 391-2008. Recurs d'empara

AUTE DEL 2 DE MARÇ DEL 2009

BOPA núm. 23, del 18 de març del 2009

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 19 de gener del 2009, per la representació processal de les Sres. Meritxell Torra Gonzàlez i Antònia Mandicó Castellví i del Sr. Josep Jordana Carbonell, mitjançant el qual interposa recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 12 de gener del 2009 sobre la inadmissió de la causa 2008-26-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 37.2, 38 i 94;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 12 de gener del 2009;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Carles Viver Pi-Sunyer;

Antecedent únic

El 19 de gener del 2009, la representació processal de les Sres. Meritxell Torra Gonzàlez i Antònia Mandicó Castellví i del Sr. Josep Jordana Carbonell va formular un recurs de súplica per demanar la revocació de la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2008-26-RE, presentat per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, del dret a un procés degut, substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei, del dret a un judici de durada raonable i del dret al recurs en els processos penals, reconeguts a l'article 10 de la Constitució. Aquesta inadmissió a tràmit va ser acordada per l'aute del Tribunal Constitucional del 12 de gener del 2009.

En el seu escrit de súplica, la representació processal dels recurrents accepta la motivació del Tribunal Constitucional sobre la manca d'esgotament de la via judicial ordinària, però discrepa de la manifestació del Tribunal Constitucional en relació amb la manca manifesta de contingut constitucional relativa a la pretesa vulneració del dret a un tribunal imparcial. La representació

processal dels recurrents considera que el raonament de la resolució objecte de recurs és incorrecte ja que al mateix temps admet, de manera explícita, que el Tribunal Europeu dels Drets Humans reconeix que la mera sospita de la parcialitat del jutge pot ser causa suficient per valorar, en el marc d'un àmbit constitucional, la possibilitat de la vulneració del dret a un tribunal imparcial.

Seguidament, la representació processal dels recurrents afirma que existeixen suficients dades objectives de relleu per valorar la possibilitat que l'actuació de la batlle instructora no garanteix els estàndards mínims exigits per l'article 10 de la Constitució i per l'article 6.1 de la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, i que hi ha una sospita justificada de manca d'independència i d'imparcialitat de la batlle en l'exercici de la seva funció jurisdiccional "per raó del límit del seu mandat de sis anys".

Per acabar, demana la revocació de l'aute esmentat del Tribunal Constitucional.

Fonament jurídic únic

Com s'ha exposat amb deteniment en els antecedents, els recurrents en súplica centren les seves al·legacions en la inadmissió a tràmit de l'al·legació relativa a la vulneració del dret fonamental a la jurisdicció en el seu vessant del dret a un tribunal imparcial predeterminat per la llei.

En la primera de les seves al·legacions sosté que l'aute recorregut incorre en una contradicció en inadmetre el recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional i al mateix temps acceptar que pel Tribunal Europeu dels Drets Humans les simples sospites de parcialitat poden ser causa per entrar a valorar, "en el marc d'un àmbit constitucional" la possibilitat de la vulneració del dret a la jurisdicció. Aquesta al·legació parteix d'un enteniment del contingut de la causa d'inadmissió prevista a l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional que aquest Tribunal no comparteix, com ho demostren nombroses resolucions, recaigudes normalment en recursos de súplica. En efecte, en relació, sobretot, amb els drets continguts a l'article 10 de la Constitució, la manca de contingut constitucional no solament pot derivar de l'al·legació de drets no susceptibles d'empara, sinó també, pel que aquí interessa, del fet que prima facie, "sense (necessitat d')indagacions ni enjudiciaments complexos" (causa 2006-15-RE, aute del 20 de novembre del 2006), el Tribunal comprova que existeix en el recurs presentat una "absència de dades o elements que puguin inclinar raonablement i en termes constitucionals, l'opinió d'aquest Tribunal cap el convenciment que s'ha pogut produir la vulneració del dret fonamental" (causa 99-6-RE, aute del 18.12.99, causa 99-11-RE, aute del 18.9.99, entre d'altres). Aquesta és precisament la raó de decidir de l'aute aquí impugnat. Certament el recurrent en empara havia al·legat la vulneració d'un dret constitucional com és el dret al jutge imparcial, però segons el parer del Tribunal, les dades i els raonaments en els quals es basava aquesta pretensió, sense necessitat d'enjudiciaments complicats, mostraven de forma manifesta que la vulneració no s'havia produït i, per tant, des d'aquest enteniment de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, perfectament consolidat en la doctrina del nostre Tribunal, especialment en relació amb els drets de l'article 10, calia concloure que el recurs d'empara estava mancat de contingut constitucional. Cal afegir que aquesta és la interpretació que altres tribunals constitucionals donen a clàusules d'inadmissió de contingut similar i, molt especialment, que aquesta és la interpretació que el Tribunal Europeu dels Drets Humans dóna a l'incís "mal fonamentada" de l'article 35 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, concepte que considera sinònim de demanda que no conté cap aparença de vulneració del Conveni esmentat o dels seus protocols.

Aquesta conclusió no es veu alterada per l'argument aportat posteriorment pels recurrents en el seu

escrit, segons el qual el relleu constitucional derivaria també del fet que el Tribunal Europeu dels Drets Humans exigeixi l'ús dels supòsits de recusació previstos en la llei andorrana com a requisit previ per tal de poder accedir davant del Tribunal referit. La manca de contingut constitucional, com s'ha dit, deriva de la manca manifesta d'arguments en els quals basar la pretesa vulneració del dret, i aquesta mancança no es veu remeiada pel simple fet d'al·legar una presumpta vulneració d'un dret constitucional, connectat efectivament amb un dret contingut en el Conveni europeu per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals (en aquest cas l'article 6.1 del Conveni).

Els recurrents troben a faltar en l'acte recorregut la manca de referències a sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans en què s'afirma que les sospites s'han de basar en dades objectives. El Tribunal Constitucional va fer aquesta afirmació en analitzar l'argument dels recurrents en què qüestionava la imparcialitat de la jutgessa amb l'argument indiscriminat que aquesta manca d'imparcialitat podia ser deguda "a una causa d'amistat o enemistat amb qualsevulla de les parts o en els seus advocats o bé per tenir o haver tingut qualsevulla relació jurídica mercantil o econòmica amb qualsevulla de les parts o els seus advocats". Certament la doctrina de la sospita com un dels fonaments del dret a un jutge imparcial va ser iniciada pel Tribunal Europeu dels Drets Humans, especialment en les sentències *Delcourt c/ Bèlgica* (1970), *Piersack c/ Bèlgica* (1982) –que citen els recurrents- i *De Cubber c/ Bèlgica* (1984). Però en la pròpia sentència *Piersack* ja s'acceptava que, pel que fa a la imparcialitat que denominava "subjectiva" s'havia de presumir llevat prova en contrari o mentre no es "demostrï el contrari" (*Hauschild c/ Dinamarca*, 1989); la imparcialitat objectiva, per la seva pròpia naturalesa requeria dades d'aquest tipus –és a dir, objectives- relacionades sobretot amb el coneixement previ de la causa pel jutge que la torna a conèixer, amb els prejudicis o predisposicions que això pot comportar. De fet, com apunta la millor doctrina científica, la transcendència de la teoria de les aparences ha anat sent matisada i la distinció entre imparcialitat subjectiva i objectiva també (en aquest sentit *Nortier c/ Holanda*, sentència del 24 d'agost de 1993 o *Saraiva de Carvalho c/ Portugal*, del 22 d'abril de 1994). Finalment, en qualsevol problema de parcialitat hi ha elements subjectius que afecten al jutge que cal corroborar amb dades objectives. En qualsevol cas és clar que l'argument indiscriminat dels recurrents, abans citat, no constitueix ni una dada objectiva i menys encara una demostració de parcialitat "subjectiva".

Els recurrents argumenten, però, que a banda de l'anterior raonament, en el recurs d'empara s'aportaven dades objectives per sostenir la parcialitat de l'òrgan judicial. Aquestes dades es concreten en nou apartats o epígrafs. Els vuit primers fan referència a dilacions i a preteses vulneracions del dret a la defensa. Totes elles van ser ja al·legades en el tràmit d'admissió i varen ser examinades i rebutjades per aquest Tribunal. Unes van ser rebutjades per manca de contingut constitucional -les dilacions-, les altres per prematures -les relatives al dret a la defensa.

La novena d'aquestes dades es refereix a la renovació cada sis anys dels jutges prevista en l'article 90.1 de la Constitució. Els recurrents no aporten cap argument que permeti avalar la tesi o la sospita que la simple previsió de la renovació de tots els jutges i en un termini general prefixat per la llei, porta inexorablement a que els seus judicis estiguin preconditionats. De fet, en els supòsits com aquest en què, entre les parts enfrontades en el procés judicial no hi ha poders públics, sinó que es tracta de particulars, es fa difícil imaginar com la renovació dels jutges pot tenir com efecte la predisposició dels jutges contra una de les parts en conflicte. Si la llei andorrana permetés la renovació per part dels altres poders de l'Estat de jutges concrets i en un termini no prefixat, sinó que la deixés a la lliure decisió d'aquests poders, es podria, en hipòtesi, propiciar una vulneració de la independència dels jutges. Però aquest no és el supòsit enjudiciat aquí. En qualsevol cas els recurrents, com queda dit, no aporten cap argument en aquest sentit.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal de les Sres. Meritxell Torra González i Antònia Mandicó Castellví i del Sr. Josep Jordana Carbonell contra l'aute del Tribunal Constitucional del 12 de gener del 2009 sobre la inadmissió de la causa 2008-26-RE.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 2 de març del 2009.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

Magistrat